

Miljøskaber

Aktivitetshæfte

Aktivitetshæfte for Miljøskaber

Værsgo'! Her har du aktivitetshæftet for det nye mærke i projektet miljøskaber, som er lavet i samarbejde mellem KFUM-Spejderne og Grøn Kirke.
God arbejdslyst!

Forfattere

Charlie Bomberg
Steffen Brysting
Christian Bøgh
Christian Bloch Hansen (red.)
Martin Leif Ishøy
Marlon Miesenbeek
Emilie Poulsen

Art direction og grafisk design

KFUM-Spejdernes Kommunikation, Juliane Holmstrøm

Grafisk design

Heidi Grynderup Poulsen

Fotografer

Christian Bloch Hansen
Forsidefoto: Thomas Bang

Udgivet af KFUM-Spejderne i Danmark

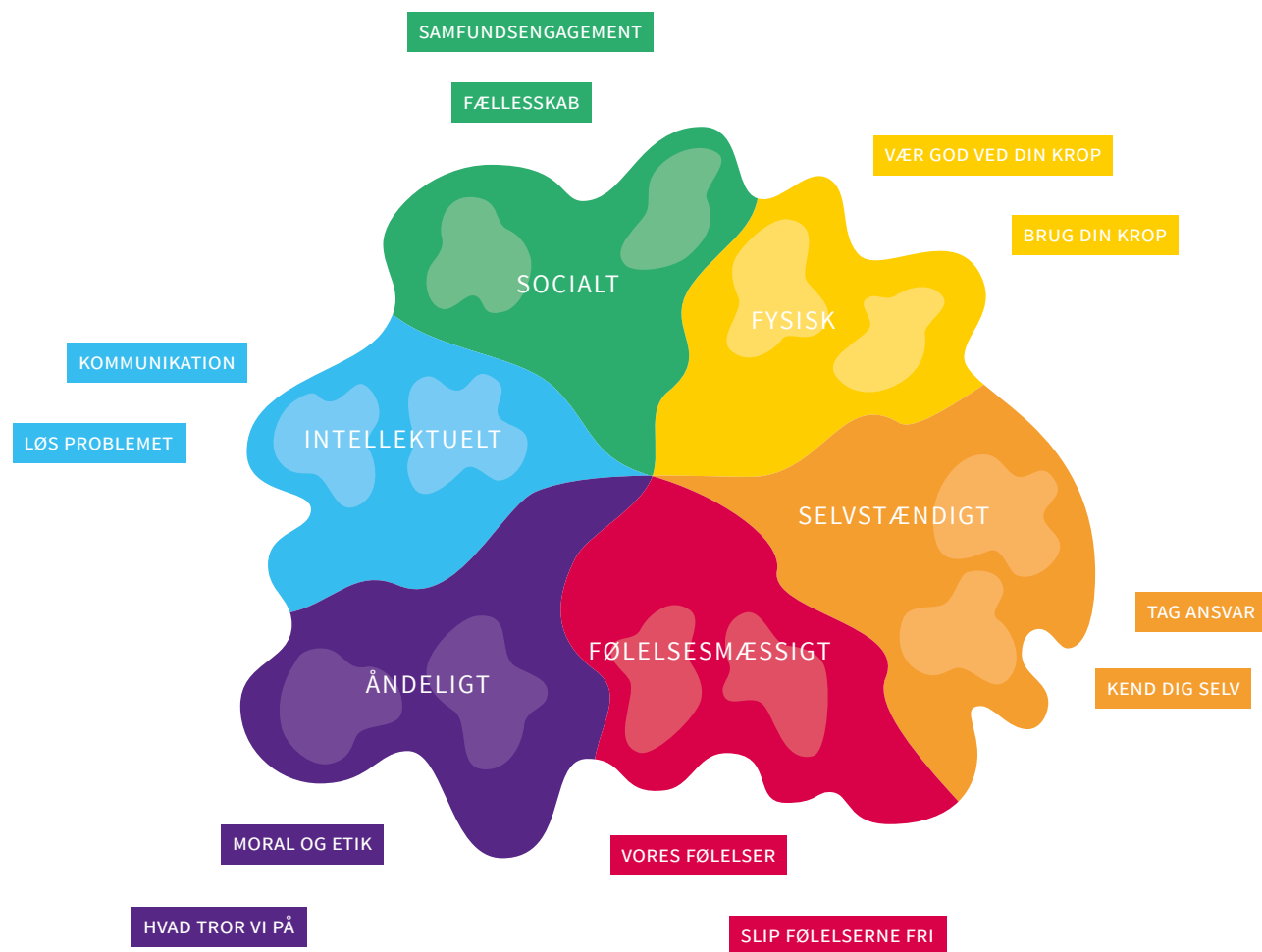
Version 01, marts 2016

Forord

KFUM-Spejderne tager børn og unges bekymring for miljøet alvorligt. Samtidig mener vi, at kirken på landet har brug for en ny rolle og nyt liv. Derfor har vi skabt projektet miljøskaber. Projektet vil skabe en ramme for, hvordan kirken kan være omdrejningspunkt for at få unge til at tage ansvar for vores natur og miljø.

Hæftet er fyldt med aktiviteter til næsten hver enhed i jeres spejdergruppe. Aktiviteterne er et bærende element i projektet, som er skabt i samarbejde med Grøn Kirke. Aktiviteterne er skabt, så I som spejdergruppe kan sætte fokus på miljøhensyn og kristendommen på én og samme tid.

God fornøjelse med aktiviteterne!

Udviklingsområder og læringszoner

Aktiviteterne i dette hæfter tager udgangspunkt i udviklingsområder og læringszoner. Der er 6 udviklingsområder, som kan ses på figuren til venstre. Inden for hvert udviklingsområde er 2 læringszoner, som beskriver, hvad KFUM-Spejdere kan udvikle sig inden for.

Åndeligt: Moral og etik

Læringszonen skal give spejderen indblik i, hvad der kan være rigtigt eller forkert at gøre. Det er vigtigt, at spejderen forstår, at der ikke er endegyldige svar på, hvad der er rigtigt og forkert.

Åndeligt: Hvad tror vi på

Spejderen skal møde det kristne budskab og få en forståelse for de værdier der ligger bag.

Socialt: Samfundsengagement

Samfundsengagement er at lære, hvordan en god gerning kan dække andres behov, samt hvordan det generelt skaber værdi at gøre noget for andre.

Målgruppe

Aktivitetsmaterialet er for bævere til seniorer. Hver aktivitet kan ofte bruges til flere aldersgrupper, og det er op til jer ledere at tilpasse dem, så det passer på netop jeres børn. Flere af aktiviteterne kan desuden bruges til flere aldersgrupper på samme tid.

Opbygning

Aktiviteterne er udviklet med baggrund i begivenheder eller personer i nær tilknytning til kristendommen. Der er aktiviteter til hele året, så der er aktiviteter til netop den årstid, hvor I føler, I har tid. I hæftet er ikke udførlige beskrivelser, men linket viser hen til en side med detaljerede beskrivelser.

Formål

- Aktiviteterne skal styrke jeres spejderes lyst til at gøre noget godt for og med naturen.
- Aktiviteterne skal give mulighed for og støtte til at lave aktiviteter i samarbejde med jeres lokale kirke.
- Aktiviteterne skal styrke forholdet til beboerne i jeres lokalområde gennem inddragende aktiviteter.

Hæftets temaer er:

- Moses
- Noas ark
- Kyndelmisse
- Påske
- Høst

Hvorfor fokus på både kristendom og miljø?

Forvalterskab - ikke ejerskab

En grundlæggende tanke i kristendommen er "forvalterskabstanken". Den bygger på, at mennesket ud fra Biblen og kristendommen ikke er jordens eller verdens herre. Mennesket har den særlige stilling, at Gud har pålagt mennesket den opgave at være forvalter for øvrige skabninger.

Det klassiske eksempel er skabelsesberetningen, hvor Gud sætter mennesket til at "dyrke og vogte" Edens Have. Til forståelse af dette "forvalterskab" inddrages ofte den del af Biblen, hvor der står, at Gud skabte mennesket i sit billede. Dette betyder, at mennesket skal udfolde sit forvalterskab i Guds billede, dvs. på en måde, der ligner Guds. I en kristen optik betyder det med kærlighed, omsorg og livsbekræftelse.

MOSES

Moses er en af de mest centrale personer i det gamle testamente, og han lægger navn til de fem mosebøger. Historien om Moses er lang og kendt af de fleste.

Faraoen i Egypten beordrer alle drengebørn slået ihjel, og Moses bliver derfor som spæd sat i en sivkurv af sin mor. Han bliver fundet af faraoens datter, og opfostres i denne hjem. Senere leder han israelitterne ud af slaveriet i Egypten.

Under dennes ørkenvandring modtages de ti bud af Gud, hvilket Moses især er kendt for.

Sivkurven

www.spejdernet.dk/sivkurven

Alder: Ulv, junior, spejder, senior

Bibeltæst: 2. Mos. 2,1-10

I Anden Mosebog fortælles det, hvordan den nye konge af Egypten befalede, at alle de jødiske drengebørn skulle slås ihjel ved fødslen. Men da Moses bliver født, skjuler hans mor ham i 3 måneder og fletter derefter en sivkurv, som hun lægger ham i, hvorefter hun skjuler ham i sivene langs Nilens bred.

Moses' mor valgte at sende Moses afsted i en sivkurv i håb om at kunne redde hans liv, og med håb om en bedre fremtid. Beretningen skal vi bruge som baggrund for denne refleksive aktivitet.

Spejderne skal skrive på hver deres seddel, hvad de håber for fremtiden. Dette er en god mulighed for at reflektere over, hvad man egentlig ønsker, og hvad der for den enkelte har værdi. Sedlen lægges i en lille sivkurv, som derefter skal sendes afsted ud på en sø, i en å eller et andet sted, hvor der er vand.

Hver spejder skal finde sig nogle materialer at lave en "sivkurv" ud af. Det behøver naturligvis ikke være en kurv, og den skal ikke være lavet af siv. Det skal bare være en slags båd af naturlige materialer, så der ikke opstår forurening af vandet.

Det er oplagt at lave aktiviteten i forbindelse med en andagt.

De ti miljøbud

www.spejdernet.dk/miljoebud

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Bibelttekst: 2. Mos. 14

Moses drog op på Sinaibjerget og modtog her de ti bud. De ti bud er en vejledning til et liv som kristen og de beskriver, hvad Gud forventer af os. Hvor de 3 første bud fortæller om menneskets forhold til Gud, handler de sidste 7 bud om vores forhold til andre mennesker. Derfor er følgende øvelse, at spejderne selv udformer bud omkring vores forhold til naturen, og hvordan vi kan få et bedre miljø. Opgaven er fri for fortolkning, så den passer til netop jeres patrulje eller enhed.

Aktiviteten skal gøre spejderne mere bevidste om deres daglige valg og at gøre dem bevidste om miljørigtige valg i dagligdagen.

Aktiviteten består af at lave sit eget papir, som de ti miljøbud skal skrives på. Hjemmelavet papir er en god måde at genbruge gamle aviser og reklamer på, ligesom at det let kan dekorerer for at give hvert ark deres helt eget udtryk. Laver man papir nok, kan hver spejder lave deres egne personlige bud.

Buddene kan være af forskellig karakter. Det er måske mest nærlæggende at lave "aktive" bud såsom "saml 10 stykker affald op fra naturen om ugen", men de kan også være af mere refleksiv karakter.

Eksempler på miljøbud:

1. Sluk lyset i de rum I ikke er i
2. Lad ikke vandet løbe mens du børster tænder
3. Sorter jeres affald
4. Saml affald op i naturen

Madspild

www.spejdernet.dk/madspild

Alder: Junior, spejder, senior

Bibelttekst: 4. Mos. 14

Efter et år i ørkenen klager israelitterne over, at de ikke kan få kød, ligesom de kunne i Egypten. Faktisk snakker de om, at de måske gerne vil tilbage til Egypten, hvor der både var kød, agurker, løg og vandmelon. Dette gør Gud vred, fordi han ikke føler, at israelitterne tror nok på hans godhed og storhed. Han vælger at straffe israelitterne ved at lade vagtler falde ned fra himlen.

Historien fortæller om grådighed og madspild. Israelitterne har ellers nok at spise – også selvom de ikke har kød og agurker. Men de bliver jo ikke lykkeligere at have en overflod af kød.

Gode indkøbsvaner og planlægning er hovedingredienserne, når det gælder om at undgå madspild. Det kan ofte være billigere at købe ind i store mængder, men det er spild, hvis maden ikke bliver spist. Hvorfor købe 1,5 kilo kartofler for 12 kr., hvis du kun skal bruge et kilo, som du kan købe for en 10'er?

Lav en aktivitet, hvor hver spejder have ingredienser med hjemmefra, som deres forældre ikke forventer at bruge. Dette mad symboliserer det madspild, som hver familie ville have haft. Spejderne skal i fællesskab lave et måltid ud af maden, og opleve hvor meget man kan få ud af "gammel" mad.

NOAS ARK

Fortællingen om Noas Ark er ikke uden grund en af Biblens bedste kendte historier. Den har store oplevelseskvaliteter. Fortællingen lægger et mønster ud, som gør det lettere for os at få styr på vores egen virkelighed og se den i et kristent perspektiv. Opgaverne herunder er knyttet til de tre dimensioner i ”myten om den store oversvømmelse”:

- 1. Det onde og kampen mod det
- 2. At blive reddet gennem vandet, som også handler om dåben
- 3. At takke Gud

Læs eller fortæl historien om Noas Ark for spejderne. Den findes i 1. Mosebog kapitel 6 og 7. Hvis man vil læse/genfortælle for børnene, kan man med fordel nøjes med 1. Mos. 6,5 – 6,22.

Klimavenlig mad
www.spejdernet.dk/klimavenligmad
Alder: Junior, spejder, senior
http://mfvm.dk/foedevarer/indsatsomraader/klima/klimatabel/

Nu til dags snakkes om temperaturstigninger på jorden, som kan få havenes vandstand til at stige - lige som i fortællingen om Noas Ark. En medvirkende faktor til temperaturstigningen er stor CO²-udslip. Følgende øvelser sætter fokus på CO².

Lav frikadeller af:
Kikærter (falafel), fisk, kylling, kalv/flæsk eller okse. Om nødvendigt kan opskrifter hentes på nettet. Udregn CO² belastning og smag på frikadellerne – og få smag for kikærter!

En klimatabel fra Miljø- og Fødevareministeriet opgør hvor meget CO², fødevarerne har ”kostet”, indtil de ligger i supermarkedet. 1 kg oksekød koster eksempelvis 19,4 kg CO², mens kylling blot er 3,1 kg.

Desværre indeholder listen ikke kikærter. Men den indeholder soyabønner, og klimabelastningen fra kikærter er næppe meget forskellig. Prøv også at udregne, hvor meget hver spejder har ”brugt” i CO² ved dagens eller gårsdagen aftensmad derhjemme.

KØD	kg CO ² /kg kød
Oksekød	19,4
Svinekød	3,6
Kylling, hel fersk	3,1
Kylling, hel frossen	3,7
Lam, udenlandsk	11,6 - 17,4

Kilde: Miljø- og Fødevareministeriet.

Bierne dør

www.spejdernet.dk/insekthotel

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Gennem en del år er det blevet konstateret, at bierne dør. Videnskabelige undersøgelser viser, at årsagen er de sprøjtemidler/insektgifte, som bruges i meget landbrug. Det kan vi som spejdere ikke gøre meget ved – bortset fra at feje for egen dør og insistere på økologiske fødevarer. Men vi er lidt i samme båd (eller "ark") som Noa. Vi kan i hvert fald bygge nogle små huse, hvor der kan bo insekter. Bier bygger jo deres egne boliger, men mange insekter er truet ligesom bierne og ved at bygge et "insekthotel", gør vi noget, som minder om Noas skibsbyggeri.

Byg et insekthotel på jeres spejdergrund eller i en nærliggende skov. Måske kirken endda har noget jord, I kan bruge?

Vandrensning

www.spejdernet.dk/vandrensning

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Vi mennesker forurener verdens have med alt muligt; plastik, giftig kemi, medicinrester (eksempelvis når vi tisser), alt for meget kvælstof og meget, meget andet. Dermed forringer og ødelægger vi Guds skaberværk. Klimaforandringer på grund af for stor udledning af CO² og andre drivhusgasser er kun en del af vores voldsomme misforvaltning af den skabte verden. Forurening er synd. Den ringeagt for Gud og ligegyldighed overfor vores ansvar som mennesker, som i historien om Noa resulterede i "den store oversvømmelse", kommer i dag til udtryk ved ødelæggelsen af verdenshavenes bæredygtighed.

En god øvelse med spejderne er derfor vandrensning.

På linket kan du se forskellige ideer til vandrensning, som kan fungere til forskellige aldersgrupper.

Gennem vandet — sikkert i havn

www.spejdernet.dk/gennemvandet

Alder: Ulv, junior, spejder

Bibeltæst: 1. Mos. 7,17 – 8,19.

Noas Ark handler om at komme gennem vandet til et bedre liv. Det er det, der sker i dåben. Det gamle og grimme forsvinder, og det nye og bedre begynder. Fra gammel tid er "vand-floden" (Noas Ark) i billeder og tekster blevet tolket som et billede på dåben.

Vandet er et livselement. Hvis vandet går amok, er det farligt. Men uden vand dør man helt sikkert. For vand betyder liv. Vandet i dåben hænger sammen med alt andet vand, og alt vand kan minde om dåben. Vi kan tænke på Arkens vej gennem vandet, som et billede på vores egen vej gennem livet. Livet er faktisk ofte blevet beskrevet som en flod. Vi kommer frelst gennem livet, fordi vi sejler i den "Noas Ark", som er vores dåb. Man kan også sige, at i dåben får man en usynlig Noas Ark, hvor Gud fører én frelst gennem livet, ligesom Gud førte Noa sikkert gennem den store oversvømmelse.

Formålet med øvelsen er, at spejderne indser vand kan være et tilknytningspunkt eller identifikationspunkt på Guds historie, sådan så Guds historie bliver en del af noget, spejderne kender. Ligeledes skal spejderne indse, at dåben, som mange opfatter som noget specifikt religiøst/henne i kirken, hænger sammen med helt naturlige forekomster som vandet i bækken og dermed med det almindelige liv i verden. Det kirkelige sprog taler om Guds "allestedsnærvær" i vandet i naturen.

Tak Gud, fordi det ender godt — En gudstjeneste

www.spejdernet.dk/noasark

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Bibellekst: 1. Mos. 8,20 – 9,17

Når Noas Ark er landet på Ararat Bjerg, holder de en gudstjeneste, hvor de indvier insekt-hotellerne og ser regnbuen som tegn på håb for skabningens frelse – og i det hele taget fokuserer på "Guds økologiske pagt med Noa".

Efter at have forladt arken med alle dyrene holder Noa en gudstjeneste. Som svar på gudstjenesten indstifter Gud sin pagt med Noa. Det kaldes den økologiske pagt, fordi Guds kærlighed i den pagt udtrykkeligt ikke kun omfatter mennesket men alt levende.

En pagt er en slags aftale, der skal sikre et godt, måske venskabeligt, forhold mellem dem, som pagten omfatter. Pagten fastlægger ikke strenge regler, men trækker på pagtdeltagernes forståelse og dømmekraft. I den økologiske pagt med Noa (som repræsentant for menneskeheden og alt liv) lover Gud, at han aldrig vil udslette alt liv. Det underforstås, at mennesket forpligtes på en lignende omsorg for alt liv.

Til gudstjenesten kan spejderne have fremstillet nogle genstande, som kan indgå i gudstjenesten; enten ved at præsten taler om dem, eller blot ved at de indgår som udsmykning af kirkerummet. Det kan eksempelvis være en genstand lavet af naturprodukter. En særlig idé er, at spejderne laver dyr af trylledej.

KYNDELMISSE

Kyndelmisse er en gammel helligdag, som fandt sted d. 2 februar.
På dansk kaldes dagen også for Kjørmes Knud, men ordet kyndelmisse betyder lys-messe.

Dagen markerer, at halvdelen af vinterhalvåret er gået. I gamle dage blev holdt Kjørmes-gilder, hvilket var sammenskudsgilder, hvor alle kom med det mad, som kunne holde sig gennem vinteren.

Dagen er ikke længere en helligdag i Danmark, men mange kirker er begyndt at afholde gudstjenester med temaet lys.

Lys til kyndelmisse

www.spejdernet.dk/lavlys

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Kyndelmisse kommer fra latin "missa candelabris", og betyder lysmesse. Man tænder lys og fejrer den første gang, Jomfru Maria viste Jesus frem i templet efter hans fødsel. Men alle de lys er slet ikke så godt for indeklimaet eller miljøet. Paraffin- og stearinlys udsender mange små partikler, når de brænder, som ikke er gode for lungerne. Voksen til sojalyt og palmelys transporteres langt, og behandles nogle gange med mange kemikalier. Heldigvis findes der et godt alternativ, som man selv kan lave. Nemlig lys af bivoks! Dette er et nemt, sjovt, lokalt og bæredygtigt alternativ, som ikke påvirker indeklimaet negativt.

På linket findes mange andre forslag til lys og fakler. Det er for eksempel muligt at lave fakler ud af dunhammere og olie.

Kandiserede æbler

www.spejdernet.dk/kandiseredeaebler

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

I gamle dage fejrede man ved kyndelmisse flere ting. For det første fejrede man, at dette var dagen, hvor Jomfru Maria første gang havde Jesus med i templet. Desuden fejrede man, at man nu var halvvejs gennem vinteren.

Desuden knyttede der sig mange forudsigelser til kyndelmisse. Et gammel vejrråd siger, at hvis det blæser så meget på kyndelmisse, at "18 kællinger ikke kan holde den 19. nede", så bliver det hurtigt forår. Et andet råd sagde, at hvis man kunne finde et godt æble i sit forråds-kammer på kyndelmisse, så ville man holde sig sund resten af året.

Spejderne skal selv lave kandiserede æbler af lokalt dyrkede æbler. Dette kan desuden lede op til en snak om ressourcer, og hvilken forskel det gør at have fokus på lokalt dyrkede grøntsager, samt grøntsager der passer til årstiden.

Naturlige stager

www.spejdernet.dk/naturligestager

Alder: Bæver, ulv, junior

Til at skabe lys i mørket om vinteren kan bruges lys, som spejderne selv har lavet af fx bivoks. For at lade lysene og lysestagen blive et med naturen, kan der laves lysestager af forskellige materialer.

Til indendørslys kan bores huller i et træstykke. Men til udendørs brug kan bruges en særlig smuk stage, som kun kan eksistere i vinterens kulde og derfor er symbol på relationen mellem mørke og lys, og varme og kulde. Stagen er en kugle af is, og kaldes en lyslanterne. Stagen beskytter den sårbare flamme fra vinden, og kan således stå udenfor.

Et lys i mørket — En andagt

www.spejdernet.dk/kyndelmisse

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Kyndelmisse er lysenes fest og fungerer som et lys i mørket på vejen gennem den lange vinter. Jesus var på samme måde lyset i mørket, som beskrevet i Johannesevangeliet: "I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke.

Der kom et menneske, udsendt af Gud, hans navn var Johannes. Han kom for at aflægge vidnesbyrd, han skulle vidne om lyset, for at alle skulle komme til at tro ved ham. Selv var han ikke lyset, men han skulle vidne om lyset. Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden" (Johs, 1, 1-10).

Lav i samarbejde med jeres præst en gudstjeneste eller andagt, hvor der gives plads til eftertænksomhed. Lad temaet være kyndelmisse og brug de lys I har lavet. Det er oplagt at lade det foregå udenfor i mørket, som kan blive oplyst af jeres lys.

Den kan med fordel foregå i forlængelse af de andre aktiviteter, så der er synlighed på, hvordan der konkret kan tages hånd om naturen.

PÅSKE

I påsken fejrer vi, at Jesus genopstod. Vi fejrer, at Gud, som gjorde sig selv menneskelig gennem Jesus, genopstod.
Vi fejrer håbet om det evige liv.

Gud lod sig korsfæste gennem Jesus og genopstå for at illustrere, hvordan opstandelsen ikke kun er for Gud, men også for os mennesker. Hovedsagen i påsken er Jesu død og opstandelse, altså at han, som jo var Gud, virkelig gik i døden som et menneske. Pointen i opstandelsen er, at vi skal opstå, og at opstandelsens kræfter derfor allerede har gang på jorden.

Faste for miljøet

www.spejdernet.dk/faste

Alder: Ulv, junior, spejder, senior

Bibeltæst: Matt. 4,1-11

Oprindeligt var fastelavnsfesten den sidste dag inden fasteperioden på 40 dage startede. Fasten er en meget gammel tradition og eksisterede endda allerede inden kristendommen.

Ifølge Biblen fastede Jesus i 40 dage i ørkenen. Fasten som kristen tradition er en oplagt måde at sammenkoble kristendommen med nutidens miljøproblematikker. Når man fastede i 40 dage op til påske, gjorde man det for at vise sin hengivenhed (kærlighed, trofasthed, troskab) overfor Gud. Når man hengav sig på denne måde, var det så at sige for at leve sig ind i, hvordan Jesus ofrede sig og led for at frelse menneskene på jorden.

Under faste sætter man sine fysiske behov på pause og fokuserer med sin bevidsthed på det at afholde sig fra noget.

I dag har vi mange vaner og hverdagsting, som vi er vant til at gøre, men mange af disse vaner er belastende for vores verden og miljøet. Lav i fællesskab eller i patruljerne en brainstorm over, hvilke ting, I til dagligt gør, som belaster miljøet. Når spejderne har brainstormet omkring mulige tiltag, som de kan gøre for at spare på miljøet, kan I sammen udarbejde en officiel aftale, som alle spejdere skal underskrive.

Giv et pyntet æg

www.spejdernet.dk/farvaeg

www.spejdernet.dk/krystalaeg

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior.

Påskeægget har mange forskellige historiske betydninger. For eksempel ses det som et tegn på livet, som fortsætter efter døden og på frugtbarheden. Under fasten måtte man ikke spise æg, så ved påske havde man en masse æg i overskud, og ikke alle æg kunne holde sig i de 40 dage og kunne derfor ikke spises. Dem gav man væk som gaver.

Aktiviteten går derfor ud på at lave farvede æg med naturmaterialer, som spejderne give til forældre eller venner. Man kan bruge løg og rødbedeskræller, som ellers ville blive smidt ud. Det gør, at man undgår at bruge fabriksproducerede malingstyper, som ikke altid er skånsomme for miljøet. Se linket for mange flere muligheder.

De ældste spejdere kan lave nogle lidt mere specielle æg. Dette er krystalæg, og der kan findes en vejledning på linket. Krystallerne laves ud af alun, som ikke er giftigt, og kan fås i håndkøb. Det giver smukke æg, som meget få har prøvet at lave før.

Nadver

www.spejdernet.dk/nadver

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Bibeltæst: Matt. 26,26-29, Mark. 14,12-25, Luk. 22,17-20

Til påske spiser vi sammen. Vi mødes over påskefrokoster og hygger os med chokoladeæg og andre lækkerier. Jesus spiste på skærtorsdag sammen med sine venner (disciple), og dette var den sidste aften, inden han blev taget til fange før korsfæstelsen. Jesus delte brød og vin med sine disciple, ligesom vi endnu gør til gudstjenester i kirken. Gennem nadveren modtager vi forladelse for synder, vi har lavet.

Det er historien, der er i fokus, men den kan følges op af, at spejderne laver deres eget brød. Dette brød kan bruges til en påsegudstjeneste eller -andagt. Brødet kan laves på mange måder, og der er forslag i linket, der kan passe til alle aldre. I kristendommen bruges generelt usyret brød til ceremonier, dvs. uden gær og surdej. I kan lære spejderne at lave brød uden gær, men I kan også lære dem at lave en surdej ud af honning, så de ser, at man ikke behøver at købe gær.

Jesus' begravelseshule

www.spejdernet.dk/begravelseshule

Alder: Bæver, ulv, junior

Bibeltæst: Matt. 27,57-61, Mark. 15,42-47, Luk. 23,50-56

En del af påskefortællingen i Biblen er at Jesus blev begravet. Jesus blev begravet i en hule hugget ud i klippen, og der blev skubbet en stor sten for.

Læs påskefortællingen for spejderne. Juniorer kan måske allerede historien, og så lad dem selv genfortælle den. Herefter skal spejderne bygge grotten, for eksempel som det ses på billedet. Den kan laves i lille, men hvis I har en stor grund, kan I også bygge den udenfor.

Hvis I er mange spejdere, så kan I forsøge at bygge hele påskefortællingen i genbrugsmaterialer, som spejderne har med hjemmefra.

Genopstandelse og genanvendelse

www.spejdernet.dk/genopstandelse

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Bibeltæst: Matt. 28, Mark. 16, Luk. 24

Jesus' opstandelse betyder, at vores synder bliver tilgivet os. Gud vil således ikke længere hæfte sig ved de dårlige og dumme ting, som vi har gjort.

I påsken bliver vi mindet om, hvordan Guds tålmodighed med os er uendelig, og at han altid vil tilgive os vores synder. Påsken er en oplagt anledning til at viske tavlen ren og starte på en frisk for at gøre tingene på en bedre måde - da vores tidligere fejltagelser er tilgivet af Gud.

Når vi genanvender ting, som vi tidligere har brugt, kan vi undgå ressourcspild. Som gode mennesker har vi ansvaret for vores klode og ved at tænke på genanvendelse og bæredygtighed, tager vi ansvar for at ting, der produceres, kan bruges til flere formål. Spejderne skal derfor genanvende ting, og lade det opstå på ny. Følg linket, og få inspiration til alt fra gaver til pynt.

Den største højtid — En gudstjeneste

www.spejdernet.dk/paaske

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Påsken er den største højtid i kristendommen, og de fleste kirker afholder påseguds-tjenester. Det er dog oplagt at spørge jeres lokale præst, om han eller hun vil holde en særgudstjeneste for jeres gruppe op til påske.

I kan pynte kirken med de æg, I har lavet, få nadver af jeres brød og pynte op med begravelsesgrotten. Der er desuden mange sange, der knytter sig til påsken, for eksempel "Dansens herre", som er i spejdersangbogen s. 168.

Se linket og lav i samarbejde med jeres præst en inspirerende gudstjeneste for både spejdere, forældre, søskende og lokale, der vil være med.

HØST

Høst er et gennemgående tema i Biblen. En af de mest kendte tekster om høst læses i kirkerne juleaften. Det er Esajas Bog kap. 9 vers 2-6, som er en profetstekst, der "forudsiger" Jesusbarnets fødsel.

Teksten beskriver at "man glæder sig over høsten", som man vil glæde sig over det lille barn, der fødes. Ved at inddrage denne tekst lægges således op til at spejderne kan se nogle perspektiver i høsten, som går langt ud over den elementære nydelse af høsten.

I fortælling om Noah holdes en gudstjeneste (et offer), da arken forlades. På det reagerer Gud ved at sige; "Så længe jorden består, skal såtid og høsttid, kulde og varme, sommer og vinter, dag og nat ikke ophøre". Det er med de ord, Gud indleder den økologiske pagt. Høsten repræsenterer den "gode tryghed", som er fundamentet for livet under denne pagt. Dermed kommer høstens afgrøder også til at stå som tegn på den økologiske pagt.

Dyrk karse i genbrugsmaterialer

www.spejdernet.dk/karse

Alder: Bæver, ulv

For at give bævere og ulve en idé om, hvor madvarer kommer fra og se noget gro, er det nemt og hurtigt at lave noget med karse. Karse er hurtigvoksende og giver mulighed for at høste hurtigt. I denne aktivitet skal børnene desuden bruge genbrugsmaterialer til at så frøene i.

På linket er eksempler på kreative løsninger, og det er oplagt at lave bibelske temaer eller temaer knyttet til årstiden.

Vilde spiselige planter

www.spejdernet.dk/vildeplanter

Alder: Spejder, senior

Bibeltæst: Ingen specifik, men søg på plantenavnene i online bibel.

Vi mennesker bruger mange ressourcer på at producere fødevarer, men måske er dette ikke nødvendigt. Vores jord gemmer på mange naturlige fødevarer, som vi blot kan gå ud og plukke.

I Biblen nævnes mange forskellige slags planter, og man kan lade sig inspirere af disse til at lave mad ud af. De fleste af planterne er dog ikke at finde den danske natur men kan plantes i foråret. Det drejer sig blandt andet om: Dild, hvidløg, kommen, koriander, løg, mynte, sennep, porre, æble og grannåle. Andre planter, der nævnes er: Kapers, figen, dadler, granatæble og morbær.

På linket er en lille identifikationsbog om spiselige planter og forslag til, hvordan maden kan laves som en del af brød. Brødet kan for eksempel bruges til nadver til en høstgudstjeneste.

Bønnens udvikling

www.spejdernet.dk/bønnen

Alder: Junior, spejder

For at give juniorer og spejdere en forståelse for, hvor madvarer kommer fra, kan bønner bruges som et eksempel. Bønner har en størrelse, som er til at se, og de vokser hurtigt. Når bønnerne er vokset frem, kan juniorerne og spejderne være med til at høste dem og spise dem. Juniorerne og spejderne får en forståelse for, hvor vores madvarer kommer fra. Aktiviteten skal derfor helst laves inden sommerferien.

Høsttiden handler i kirkelig sammenhæng om skabelsen, og aktiviteten giver en forståelse af, hvordan skabelsen af en plante sker. Bønnen bliver desuden kun til noget, hvis vi som mennesker tager os af den og giver den mulighed for at vokse, hvilket netop er forvalter-tanken.

Åndens frugt

www.spejdernet.dk/aandensfrugt

Alder: Bæver, ulv, junior

Bibelttekst: Gal 5,13-14

Åndens frugter er beskrevet i Galaterbrevet af apostlen Paulus. "Ånden" henviser her til Helligånden. I Det nye testamente bliver ordet frugt især brugt som et billede på god opførsel og personlighed. Åndens frugter er de "frugter", et menneske besidder ved at følge den kristne tro og er et billede på den måde, Helligånden virker "i" os.

Den vigtigste af frugterne er kærlighed, og de efterfølgende otte frugter er: Glæde, fred, tålmodighed, venlighed, godhed, trofasthed, mildhed og selvbeherskelse.

Aktiviteten drejer sig om, at spejderne skal lære disse 9 dyder/frugter at kende. Man kan selv vælge, hvor meget i dybden man går med bibelfortællingen alt efter alderen på spejderne.

De 9 dyder kan læres ud fra frugter, og beskrivelse kan ses på linket. Herefter skal spejderne lave frugterne i ler, karton, male dem eller noget fjerde. Dette skal pynte i spejderhuset og minde alle om, hvordan man skal opføre sig.

Mikkelsdag - En høstgudstjeneste

www.spejdernet.dk/mikkelsdag

Alder: Bæver, ulv, junior, spejder, senior

Den 29. september er ikke en dag, som mange danskere i dag forbinder med kristendommen, men engang var det en skelsættende dag på året. Dagen kaldes for Mikkelsdag og er opkaldt efter ærkeenglen Sankt Mikael, på dansk kaldet Sankt Mikkel. Denne ærkeengel "vejede", om sjælene var lette nok til at komme i Himlen eller i Helvede. Sankt Mikkel var dog kendt for at lægge en finger på den anden vægtskål, så alle sjæle kom i Himlen.

Da Danmark var præget af at være et landbrugssamfund, var dagen et symbol på, at høsten var slut, og dermed skulle der festes. Det er derfor oplagt i spejdergruppen at holde en høstfest, hvor alle forældre og andre lokale er inviteret.

Et særligt kendetegn ved høsten er at der også er fokus på de fattige, og i sangen "Marken er mejet" synges: "Fuglen og den fattige skal også være mæt". Det er derfor oplagt på dagen at sælge for eksempel mad, som spejderne har lavet og give pengene til spejderhjælpen. På den måde kan også fattige i andre lande få glæde af den danske høst. Se linket for en masse inspiration.

Tak for maden her på bordet (bordvers)

Tekst og musik: Steffen Brysting

- 1. Tak for maden her på bordet:
Energi til krop og ånd!
Gennem madens kraft og ordet
styrkes fællesskabets bånd
- 2. Gud, du skænker os det hele:
Eksistensens gavebod
Der er nok, hvis vi vil dele
ud af vores overflod

Musical notation for the song "Tak for maden her på bordet". The notation is in 4/4 time, with a tempo marking of ♩ = 120. The key signature is two flats (Bb and Eb). The melody is written on a treble clef staff, and the bass line is written on a bass clef staff. The lyrics are written below the melody.

Chords: Eb Cm Ab Fm Bb7 /d Eb /c

Bass line: Db0 /g Ab /c Eb Bb7 Eb

Grøn Kirke

Grøn Kirke er et netværk under Danske Kirkers Råd som består af kirker, kirkelige organisationer og kirkelige grupper.

Netværkets mål er - med et kirkeligt og teologisk udgangspunkt - at inspirere og motivere kirker og kirkelige organisationer til at tage et medansvar for de klima- og miljøudfordringer verden står overfor.

Grøn Kirke arbejder for at give kirker konkrete handlemuligheder til en mere bæredygtig hverdag, og kirker kan blive registreret som Grøn Kirke ved at arbejde med en tjekliste og opfylde kravene til den. Gruppens formål er at styrke inspirere individer, menigheder, kirker og kirkelige organisationer til at indarbejde miljø.

Klima som en naturlig del af deres tænkning og praksis.

Læs mere om Grøn Kirke på www.gronkirke.dk og se om din lokale kirke er Grøn Kirke.

